

توصیف زیبایی‌شناسی لایه بیانی در غزلیات صائب تبریزی

کبری یداللهی وثیق^۱، دکتر ابراهیم واشقانی فراهانی^۲، دکتر اکبر شاملو^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور

۲- دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور

۳- استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور

چکیده

صائب تبریزی را می‌توان یکی از برجسته‌ترین غزل سرایان سبک هندی دانست. در اشعارش مضامین متنوعی نمایان است. از برخی ویژگی‌های شعر صائب می‌توان به کنایه‌های دور از ذهن وی اشاره کرد. در این پژوهش که به روش توصیفی-تحلیلی است، غزل‌های صائب تبریزی بر اساس نسخه تصحیح محمد قهرمان از جنبه‌های زیبایی‌شناختی بررسی و تحلیل شده است. از نتایج این پژوهش می‌توان گفت که صائب در اشعارش سعی کرده که با استفاده از طبع هنری خود، از شاعران سبک هندی پیروی کند و با استفاده از صنایع ادبی، گاه مضامینی ساده و گاه مضامین دور از ذهن بسازد. به طور کلی اشعار به کار رفته صائب سنگین هستند و کنایه‌های وی دور از ذهن است و گاه اصلاً مخاطب قادر به درک آنها نیست. تشبیهات به کار رفته وی بیشتر از نوع حسی و ملموس (بلیغ و گاهی تفضیل) هستند و مخاطب قادر به درک آنها است. مبحث عرفان نیز در کلام و اشعار وی منعقد است ولی نمی‌توان این ویژگی را از خصایص اصلی وی دانست. وی در برخی از اشعارش، گاهی مصرع‌های تکراری بکار برده است که می‌توان آن را جزو ضعف شعری وی دانست.

واژه‌های کلیدی: غزل، سبک هندی، صائب تبریزی، دانش بیان، زیبایی‌شناسی